

JOK-Bladet

Järvafältets Ornitologiska Klubb

4-2015

Gärdsmyg

REDAKTÖRENS SIDA

JOK växer med flygande fart

Det har bara gått ca två månader sedan föregående nummer av JOK-bladet presenterades, men trots den relativt korta tidsperioden, har det ändå hunnit hända lite på vårt Järvafält att fylla bladet med.

Nötskrika, en av höstens karaktärsfåglar på Järvafältet. Foto: Olle Bernard.

Det under året ökade medlemsantalet i klubben är naturligtvis mycket positivt och vid årsskiftet bör vi kunna konstatera att medlemsantalet i JOK är större än vad det någonsin varit.

På den positiva sidan placerar vi självklart Miljööverdomstolens beslut att acceptera överklaganden beträffande Solna kommuns planer på bebyggelse vid Råstasjön. Därmed finns fortfarande chans till att sjöns natur kan räddas.

Positivt är också att Järfällas Kommunstyrelse godkänt Järfälla kommunekologs äskande om ett ökat anslag för att kunna underhålla Säbysjön med tillhörande våtmarker. Upplevs givetvis som mycket glädjande. Detta i synnerhet för undertecknad, som varit med på hela den resa, vilken startade för ca 25 år sedan, och hade vid den tidpunkten som mål att få fåglarna att återvända till den då mycket fågelfattiga Säbysjön.

Genom nya våtmarker som Säby strandäng och Finnängen, och inte minst restaurering av ett det då helt igenvuxna 30-meterskärret, skapades goda förutsätt-

ningar för ett intressant och spännande fågelliv vid Säbysjön med närområde. Resultatet blev tämligen lyckat och såväl fåglar som fågelskådare återvände till norra delen av Järvafältet.

Det ökade anslaget till Säbysjön med våtmarker tolkas av undertecknad som att politikerna på allvar börjat inse värdet av detta naturområde.

Hösten har tyvärr också bjudit på mindre trevliga händelser. Bland dessa finns ett giftutsläpp i 30-meterskärret, ett ökat antal helikopterflygningar inklusive starter och landningar i norra delen av Järvafältet samt kraftig algbloomning i Ravalen och Råstasjön.

Bland det negativa tvingas vi också räkna in att tryckkostnaderna för JOK-bladet tyvärr kommer att öka. Styrelsen får ta sig en funderare på hur detta ska lösas. Ett förslag till lösning kommer att presenteras för årsstämman vid årsmötet 2016. ●

TEXT: OLLE BERNARD, REDAKTÖR

JOK-bladet 2015-11-15

Redaktör: Olle Bernard, som ansvarar för text och bild där annat ej anges.
olle.bernard@gmail.com

Klubbens hemsida:
jokhemsida.se

Web-master: Sophie Hellmin
sophie@lilla-bus.com

Layout: Gisela Pacerek

Tryck: Tennigraf

Stort tack...
till Sig Holmstedt och Ulf Svahn för textbidrag till detta JOK-blad samt till de fotografer som förgyllt bladet med sina bilder.

JOKs Plusgironummer:
580 132-9

Frivilliga till arbete inom klubben

Vi kan konstatera att vi är en aktiv och växande förening. Aktivitetslistan hänger som vanligt ihop med hur många som kan ställa upp och hjälpa till med extra arbete. Vi har nu 5 st vintermatningar, som vi från tid till annan kan behöva hjälp med.

Vi skulle dessutom kunna tänka oss fler personer, som kan ställa upp och vara ansvariga för exkursioner på Järvafältet. Det finns ett sug efter fler exkursioner, men vi behöver personer som kan ta på sig att organisera och leda dessa.

Även exkursionsledare för aktiviteter utanför Järvafältet är välkomna. Om du känner, för att du skulle kunna göra en insats, är du välkommen att höra av dig till mig på ulf.svahn@gmail.com.

STYRELSEN

God Jul och Gott Nytt År tillämnas alla JOKare

Kallelse till årsmöte 2016

Härmed kallas till Järvafältets Ornitologiska Klubbs årsmöte för år 2016.

Tid: 2016-02-23, kl. 19:00

Lokal: Naturskolan, Väsby gård

Efter årsmötesförhandlingar följer en kavalkad över det gångna året på Järvafältet, med bilder tagna av JOKs många duktiga fotografer. Bildsammanställare och presentatör av JOKs årskrönika 2015 är Johan Wallin.

Efter årsmötesförhandlingar och bildvisning bjuder klubben på fika med dopp.

Medlemsavgiften för 2016...

I detta utskick ingår **inbetalningskortet, gällande medlemsavgiften (50 kr) för år 2016, inlagt som ett separat blad (A4-storlek).**

Vid betalningen är det **viktigt att Du anger ditt namn och medlemsnummer.** Ditt medlemsnummer hittar Du i medlemsförteckningen för år 2015.

Är Du ny medlem anger Du helt enkelt "NY" som medlemsnummer. Vi hoppas naturligtvis att Du och eventuella familjemedlemmar även i fortsättningen vill vara medlemmar i JOK och i så fall önskar vi att Du/Ni betalar in medlemsavgiften så snart som möjligt, eftersom detta avsevärt underlättar arbetet

för klubbens kassör och medlemsansvariga. Dessa befrias därigenom från det trista arbetet med att skicka ut påminnelseappar om medlemsavgiften.

OBS! Har Du förlorat det bifogade inbetalningskortet, går det lika bra att betala in medlemsavgiften (50 kr) med en vanlig postanvisning eller via internet på **plusgironummer 580 132-9.**

PS: Missa inte att skriva Ditt namn och medlemsnummer på postanvisningen, om detta betalningssätt nyttjas.

Medlemsförteckning

I detta utskick ingår JOKs medlemsförteckning 2015. Om du upptäcker felaktigheter, eller känner till förändringar/kompletteringar i medlemsförteckningen, bör du kontakta Clas Cronlund (583 529 27), så att denna blir så korrekt som möjligt.

Försäljning av JOK-doppingen

JOK-doppingen, som klisterdekal, kan köpas av Karin Callmer, Olle Bernard, Roland Jarvad och Mats Weiland. Pris: 20 kr/st.

Efterlyses – Bilder till JOKs årssamman- ställning

Har du tagit bilder under år 2015, som kan vara intressanta för "JOKs årskrönika", vilken som vanligt kommer att presenteras i samband med JOKs årsmöte 2016?

Bilderna behöver inte nödvändigtvis visa fåglar, utan gärna också andra aktiviteter som medlemmarna medverkat vid under det gångna året.

Har du några lämpliga bilder, bör du kontakta Johan Wallin tel. nr 793 94 54 eller via mail: cj.wallin@gmail.com.

Detta gärna före den 31/12, så att Johan hinner arbeta fram en bra bildsammanställning till årsmötet.

Kampen om Råstasjön långt ifrån avgjord

Den 21/9 kungjordes ett för Råstasjöns vänner mycket positivt beslut, vilket innebär att föreningar som t ex flera Naturskyddsföreningar och Världsnaturfonden fått en ny chans att överklaga Solna kommuns utbyggnadsplaner vid Råstasjön.

Planeringen av bygget har därigenom tyvärr inte stoppats, men de som kämpar för att rädda Råstasjön har nått så långt upp hos myndigheterna, så att man lyckats fått sk prövningstillstånd hos Mark- och miljööverdomstolen. Detta betyder att denna domstol måste behandla och ta ett nytt beslut i ärendet, ett beslut som t o m kan medföra att Mark- och miljödomstolens tidigare dom förändras och att detaljplanen för området t o m upphävs.

En dom från Mark- och miljööverdomstolen övertrumfar således en dom

från Mark- och miljödomstolen, eftersom den senare utgör en lägre instans. Detta skulle kunna, d v s om Mark- och miljööverdomstolens dom är positiv för naturvännerna, kunna leda till att Solnas mest uppskattade och mest besökta naturområde kan räddas.

Vi ser med stor spänning fram mot nya, och förhoppningsvis mycket trevliga beslut, för Råstasjön och dess vänner. Vi i JOK håller alla tummar vi har för en seger för Råstasjön och dess biologiska mångfald. Dessutom klämmer vi till med några extratummar för sjöns fåglar.

Avslutar med ett citat från föreningen Rädda Råstasjöns hemsida: "Tack till alla som hjälpte till att komma hit! Nu ska vi äntligen vinna och rädda Solnas gröna pärla!"

Råstasjön i "Sveriges natur"

I SNF:s medlemstidning nr 4/2015 presenterades en artikel som inleddes enligt följande: "Det är vår stad också. Naturliga ekosystem i städerna är livsviktiga både för människorna som bor där och för HOTADE ARTER. Men ökat byggttryck och förtätning hotar många gröna lungor".

SNF-tidningens artikel informerar i kortet bl a om Råstasjöns fågelliv, där man t ex kan uppleva ett sextiotal häckande fågelarter. Man berättade också om att Råstasjön under år 2014 utsågs till Stockholms läns mest skyddsvärda naturplats.

Artikeln kompletterades med bilder från bl a Råstasjön. Även en bild på de övervintrande vinterhämlingarna vid den nya Barkarbystaden fick plats.

Samtliga bilder tagna av Jonathan Stenvall, som under fjolåret erhöll Hasselbladsstiftelsens stipendium för att fotografera artrika naturområden i Stockholm. Och dit räknar vi givetvis Råstasjön. ●

Några rariteter som observerats vid Råstasjön, årtal inom parentes:

Alfågel (2008)
Sjööorre (2012)
Vittrut (2010)
Slaguggla (2011-12)
Härfågel (1984)
Kungsfiskare (2015)

Bland de rariteter som observerats vid Råstasjön finns vittrut. Foto: Olle Bernard.

Råstasjön utgör landets bästa lokal för att få se vattenrall. Foto: Olle Bernard.

Gråhäger övervintrar i stort antal vid Råstasjön. Foto: Olle Bernard.

Skylt vid JOKs fågelmatningar. Foto: Olle Bernard.

Fågelmatningar

Redan i föregående JOK-blad informeras om att klubben även denna vinter planerar för att försöka hålla igång fem fågelmatningar på norra Järvafältet. Matningarna är i likhet med tidigare vintrar belägna invid områdets grusvägar och därmed lättillgängliga för alla naturreservatsbesökare.

Vinterns aktuella matningar hittar du söder om Säbysjön, norr om Ravalen, väster om Fäboda gård, nära parkeringen vid Mulltorp samt norr om Säby gård. Den sist uppräknade matningen hade för övrigt premiär under vintern 2014-15.

Klubben inhandlar framför allt solrosfrön till dessa matningar, men vi planerar också för att köpa in en del nötter och talgbollar. Matningen norr om Ravalen utgör liksom tidigare ett samarbete mellan JOK och Sollentuna kommun.

För att våra matningar även denna vinter ska vara optimalt bra för de övervintrande fåglarna, är det givetvis mycket värdefullt om klubbens medlemmar fortsätter att generöst stötta matningarna. Detta gärna med lämplig fågelmat, men det går naturligtvis också mycket bra att sätta in en liten slant på JOKs Plusgiro-nummer (580 132-9), kanske i samband med inbetalningen av medlemsavgiften för år 2016. Märk i så fall gärna inbetalningen med "Fågelmatning".

Fågelmatningar på norra Järvafältet finns dessutom vid bl a Väsby gård (Naturskolan), Väsby Båtsmanstorp (belägen 400-500 norr om Väsby gård) samt vid Säby gårds kolonilottsområde. På södra delen av Järvafältet finns sedan många år tillbaka en mycket populär och välbesökt matning belägen nordväst om Råstasjön.

Invid grusvägen norr om Råstasjön kommer förhoppningsvis även denna vinter den mycket oskygga vattenrallen finnas på plats. Enligt uppgift kan rallen matas ur hand, men då krävs det nog att man har leverpastej av bästa kvalitet att bjuda på.

Fågelrestaurangen vid 30-meterskärret
Vårens sådd vid Fågelrestaurangen intill 30-meterskärrets parkering lyckades inte riktigt så bra som vi önskat. Resultatet blev dock inte lika dåligt som ifjol, då ogräset svinmålla tog över hela ytan. Även i år finns det mycket svinmålla, som främst har slagit ut restaurangens solrosor. De sädesorter som såddes i restaurangen verkar ha klarat av svinmållans intrång bättre i år, jämfört med ifjol. Dessutom var sommaren 2015 gynnsam för en riklig växtlighet.

Förhoppningsvis kan Järfälla kommuns satsning på fågelrestaurangen, trots avsaknad av solrosor, ändå erbjuda övervintrande småfåglar en tillräcklig mängd näringstillskott. ●

Stjärtneser. Foto: Krisztian Budavari.

Tofsmes. Foto: Björn Jansson.

Steglits. Foto: Björn Jansson.

Bergfink. Foto: Björn Jansson.

Koltrast. Foto: Olle Bernard.

Ökat anslag

Järfälla kommuns politiker har under hösten beslutat om ett ökat anslag till underhållet av Säbysjön och dess våtmarker för åren 2016 och 2017.

Hur dessa pengar ska nyttjas på alla bästa sätt är ännu inte redovisat. Allt sedan restaureringen av Säbysjöns tre våtmarker är det Finnängen som hittills haft lägst prioritering och det är möjligt att satsningen kan komma att ökas på denna lokal. En liten nackdel är att Finnängen inte är lika lättillgänglig och därmed inte lika publik som sjöns övriga våtmarker, dvs Säby strandäng och 30-meterskärret. En annan åtgärd, som efterlysts av oss skådare under åtskilliga år, är att försöka skapa lämpliga ytor för rastande vadare under retursträcket. Än så länge har främst avsaknaden av pengar bromsat en sådan satsning. Förhoppningsvis har möjligheterna förbättrats med hjälp av de nya pengarna.

Säby strandäng

Mycket av den höga vegetation, som alltid tar över Säby strandäng under sommaren, avlägsnades av Järfälla kommun i slutet av augusti. Med traktor, utrustad med beteshack (slaghacka), bearbetades den del av våtmarken som klarade av att bära traktorns tyngd. Tyvärr nådde traktorn som vanligt inte ut till de ytor som

är belägna närmast den sk blå bården, eftersom dessa alltid är alldeles för sanka för att bära ett så tungt fordon.

Med bra isförhållande är det möjligt att kompletterande arbeten kan utföras på strandängen under kommande vinter.

Säby strandängs öar

I månadsskiftet oktober-november avlägsnades all hög växtlighet ute på öarna utanför Säby strandäng, liksom på de närliggande öarna utanför Säby gårdsstrandskog.

I arbetet ingick även att försöka röja bort höga växter alldeles innanför den sk blå bården, som skiljer strandängen från öarna utanför.

Målsättningen med arbetet, som utfördes av entreprenör med en sjögående maskin, är att skapa goda förutsättningar till att få Säbysjöns skrattmåskoloni att fortsätta häcka vid sjön.

Förutom arbetet vid strandängen avröjdes även ön utanför Jägarkullen, en ö som inte bearbetats på många år. Därigenom återskapades en vacker vy från den populära rastplatsen utöver Säbysjön.

30-meterskärret

Om kommande vinter bjuder på tillräckligt bra is, kan de bli aktuellt med vass- och slyröjning i norra delen av 30-meters.

Finnängen

Även vid södra delen av Finnängen, och då avses den del som är belägen närmast Rocksta, genomfördes vass- och slyröjning av en sjögående maskin. På denna del avlägsnades mångårigt sly hösten 2014 och årets arbete utgör en komplettering och underhåll av förra höstens insats.

Igelbäckens dämme

Det ena landfästet vid dämnet i 30-meterskärret var efter vårens höga vattennivå i behov av förstärkning. Därför utförde Järfälla kommun en kompletterande betonggjutning vid landfästet i början av september och därmed minimeras förhoppningsvis risken för ett framtida läckage vid dämnet.

Ravalen

I början av september utförde Sollentuna kommun arbeten i Ravalen. Med hjälp av en sjögående maskin avlägsnades framför allt alger på sjöns yta och därigenom skapades mer klarvattenyta.

Naturvård

Vi hoppas på dvärgbeckasin i 30-meters även nästa år, trots höstens giftutsläpp.
Foto: Olle Bernard.

Tofsvipa numera internationellt hotad p g a brist på strandängar.
Foto: Olle Bernard.

Råstasjön

I slutet av augusti avlägsnade Solna kommun, med hjälp av en sjögående maskin, vattenväxter och en stor mängd alger. Målsättning var att skapa klarvattenytor och samtidigt bromsa igenväxning av sjön.

Lindalen

Vid Lindalen återstår ca 25% av det arbete som tidigare beslutats. Resterande arbeten planeras att kunna utföras i vinter/vår. Bland dessa arbeten ingår t ex vidgning av ån/bäcken i Lindalen.

Hansta får en ny entré

En ny cykel- och gångväg har byggts från bilvägen (Knistavägen) fram till den f d skjutbanan i kanten mot Hansta. Den nya vägen kan förslagsvis användas av cyklister, barnvagnar etc, som därmed befrias från att nyttja den smala och ofta vältrafikerade vägen fram till Bögs gård.

Bilparkeringen vid den f d skjutbanan kommer att förbättras, vilket medför att en ny och lättillgänglig entré till Hansta skapas, samtidigt som parkeringen vid Bögs gård liksom trafiken dit avlastas.

Miljöskada i 30-meterskärret

Onsdagen den 9/9 upptäckte JOK ett flytande kemiskt medel vid 30-meterskärret. Detta i det dike, som är beläget nära kärrets obsplats och mynnar ut i Igelbäcken några tiotal meter uppströms dämnet i bäcken. Medlet var flytande och doftade något som mest liknade rengöringsmedel. Medlet var så fränt att allt gräs utefter diket var brunt och således hade dött.

Järfälla kommun kontaktades och via deras försorg togs prover på diketens vatten och på det i diket flytande oönskade medlet.

Brandkåren tillkallades och man valde att lägga ut flera omgångar länsar i såväl diket som i Igelbäcken. Allt för att för-

hindra vidare spridning av det kemiska ämnet i våtmarken. För att försöka avlägsna det oönskade medlet pumpades en närliggande dräneringsbrunn ur.

Det kemiska ämnet uppfattas vara någon typ av avfettningsmedel, vilket enligt analyser innehöll 80% fettalkoholer.

För närvarande anses att det inte erfordras några speciella saneringsåtgärder i kärret p g a kemikalieutsläppet.

Ökad helikoptertrafik

Efter sommaren noterades ett ökat antal helikopterflygningar över norra Järvafältet och i slutet av september skrev Järfällas lokaltidning en artikel om den nya helikopteraktiviteten. I denna framgick att ett s k äventyrsföretag anlagt en helikopterlandningsplats nära Molnsätra, varifrån man vid flera tillfällen om dagen, åtminstone under juli-oktober, genomförde uppstigningar och landningar.

Landningsplatsen ligger utanför Molnsättras naturreservat, men bör ändå utgöra en rejäl störning för de besökare

som sökt sig till området för en naturupplevelse.

Helikoptrarnas närvaro vid Molnsätra upplevs en aning oroande med tanke på den mycket närbelägna Översjön och sjöns häckande fiskgusar.

Kommer helikoptrarna att utgöra en allvarlig störning för gjusarna under nästa häckningssäsong?

Under en dag i slutet av oktober räknade vi antalet överflygningar vid 30-meterskärret och under två timmar passerade helikoptern över oss vid nio tillfällen. Detta innebär lika många uppstigningar och landningar vid Molnsätra.

Enligt uppgift utgör landningsplatsen vid Molnsätra bara en temporär lösning som ska avvecklas så snart som möjligt. Därför bör vi väl kunna hoppas på att helikoptertrafiken över naturreservatet upphört långt innan häckningssäsongen för t ex fiskgusarna vid Översjön påbörjats.

JOK kommer givetvis att i samarbete med Järfällas kommunekolog hålla koll på helikoptrarna.

Giftskadat dike i 30-meterskärret. Foto Olle Bernard.

16 augusti – 15 november

Järvafältsrariteter

Spetsbergsgås

Den 9/9 upptäcktes, i en grupp med 50 st sträckande sädgäss, även en sträckande spetsbergsgås över 30-meterskärret.

Stäpphök

Den 31/8 sträckte en stäpphök (hona) på hög höjd över 30-meterskärret.

Därmed har arten observerats vid följande fem tillfällen på Järvafältet:

2003.05.06 1 ex. hane (ad) sträckte på låg höjd över södra delen av Säbysjön.

2005.09.05-06 1 ex. (3K) hane observerades från Fornborgsberget.

2011.05.17 1 ex. hona (2K) överflygande 30-meterskärret.

2012.08.22 1 ex. hona födosökande vid 30-meterskärret.

2015.08.31 1 ex. (1K) sträckte över 30-meterskärret.

Hybrid stäpphök x blå kärrhök

En hybrid stäpphök x blå kärrhök (1K-fågel) sträckte över 30-meterskärret den 4/9. Utgör första fyndet av en sådan hybrid på Järvafältet. Läs gärna mer på sidan 9 i bladet.

Kungsörn

Den 1/10 sträckte en kungsörn (ålder 2K) över 30-meterskärret i ett trevligt nog mycket lugnt tempo. Dessutom på relativt låg höjd.

Kungsörnen, som upptäcktes kretsande över Älgkärrstippen tillsammans med några vråkar, kunde avnjutas under 12-13 minuter från 30-meterskärrrets obsplats. Kungsörnen sträckte söderut och sågs av JOKare även över Barkarbyfältet och Hässelby. Örnen observerades dessutom över Ekerö. Denna kungsörn utgör årets andra observerade på Järvafältet. Den första sågs över 30-meterskärret den 6/2.

Den 3/10 sträckte höstens andra kungsörn, denna gång en årsunge, över 30-meterskärret. Denna kungsörn sträckte också söderut,

dock på lite högre än höstens första. Även denna örn kunde ses över Barkarbyfältet.

Höstens tredje kungsörn över 30-meterskärret passerade den 2/11. Även detta en årsunge.

Kungsfiskare

En kungsfiskare rastade vid Råstasjön den 1-3/9. Detta utgör det tredje fyndet av arten på Järvafältet under 2000-talet.

Pärluggla

Under kvällen den 7/10 hördes en pärluggla öster om Översjön.

Presentation av tidigare observationer av pärlugglor på Järvafältet och i dess närområde under 2000-talet:

2000.02.09 1 ex. hörd mellan Väsby gård och Nysved.

2000.02.17 1 ex. hörd ca 200 m nordväst om Väsby gård.

2010.02.23 1 ex. rastande mellan Jakobsbergs centrum och motorväg E18.

2012.01.18 1 ex. hittades död vid Knista, alldeles utanför Järvafältet.

2012.03.21 1 ex. kraschade in i ett fönster nära Kista centrum, men verkade ha överlevt detta.

Dvärgbeckasin

Rastande dvärgbeckasiner upptäcktes vid 30-meterskärret samt på Säby strandäng. På strandängen rastade 2 st den 16/10.

Vid Blötängen (Södra Järvafältet) upptäcktes en dvärgbeckasin den 2/11.

Dubbelbeckasin

Vid 30-meterskärret observerades minst 2 st rastande dubbelbeckasiner under senare delen av september.

Ortolansparv

En förbiflygande ortolansparv observerades vid 30-meterskärret den 26/8.

Pärluggla i Jakobsberg 2010.
Foto: Olle Bernard.

Kungsörn (2K) över 30-meterskärret.
Foto: Olle Bernard.

Kungsörn (1K) över 30-meterskärret.
Foto: Olle Bernard.

Ortolansparv vid Säby gård 2005.
Foto: Olle Bernard.

Spännande hybrid sträckte över 30-meterskärret

Hybrid stäpphök x blå kärrhök sträckande över 30-meterskärret. Foto: Olle Bernard.

Den 4/9 upptäcktes från 30-meterskärrets obsplats en sträckande ung kärrhök.

Artbestämningen av denna visade sig inte vara helt enkel. Inledningsvis fanns en förhoppning om att det var en stäpphök, som kom sträckande på relativ hög höjd i riktning mot oss från Barsellasset.

Så småningom började den aktuella kärrhöken kretsa för att ta ännu högre höjd. Tyvärr befann sig fågeln vid passagen över 30-meterskärret på en aning för hög höjd för att kunna fotograferas med ett riktigt bra resultat. Bilder togs dock, och med dessa kunde i alla fall bekräftas, vad som också noterats genom kikare, att den aktuella kärrhöken hade fem hand-

pennor. Detta uteslöt därmed att "vår" kärrhök kunde vara en stäpphök, en art som uppvisar en smal hand med bara fyra handpennor.

Eftersom den förbisträckande kärrhöken, förutom bred hand (fem handpennor), också visade upp en ljus apelsinfärgad kropp, tydlig halsboa, ostreckat bröst och mörka toppar på handpennorna bör den aktuella kärrhöken ha varit en hybrid stäpphök x blå kärrhök (1K-fågel).

Tillgängliga bilder har presenterats i Artportalen och i Facebook och ingen tycks hittills vara av annan uppfattning beträffande vår artbestämning. Detta är i så fall den allra första hybriden av stäpphök x blå kärrhök som observerats på Järvafältet.

Enligt uppgift i "Fågelåret 2012" har blandhäckningar mellan stäpphök och blå kärrhök konstaterats i Finland. I samma källa anses att stäpphöken expanderar mot nordväst. Detta bör kunna resultera i ett ökat antal blandhäckningar, vilket förmodas kunna bidra till antalet observationer av hybrider stäpphök x blå kärrhök också ökar.

I SOF:s årliga redovisning av "Fågelåret" finns hittills följande antal godkända observationer av hybrid stäpphök x blå kärrhök: 2011 – 3 st, 2012 – 2 st och 2013 – 0 st. SOF började samla in och registrera observationer av hybrider stäpphök x blå kärrhök år 2011 och därför saknas uppgifter om eventuella fynd av aktuella hybrider från åren dessförinnan. ●

Järvafältets första tranfamilj paradflög över 30-meterskärret

Tranfamiljen över 30-meterskärret. Foto: Olle Bernard.

Under flera år har minst ett tranpar uppehållit sig på norra Järvafältet under häckningstid och i år fick vi äntligen uppleva artens första häckning i vårt område. Områdets första tranhäckning redovisades i föregående JOK-blad och därför

kan häckningsframgången bara kompletteras med ett bildbevis från augusti på hur hela tranfamiljen, d v s föräldraparet med sin unge, sågs flyga tillsammans över bl a Säbysjön och 30-meterskärret. Det är väl rimligt att våga tro att tranpa-

ret återvänder till 30-meterskärret under nästa år och det väl också inte helt omöjligt, att vi redan nästa år kan få uppleva häckande tranor även vid t ex Finnängen och Väsby sjöäng. ●

Rovfågelsträcket hösten 2015

T O M DEN 15/11

Även under den gångna hösten räknades sträckande rovfåglar över norra delen av Järvafältet. Detta främst från 30-meterskärret och Fornborgsberget. Bevakningen vid 30-meterskärret var under perioden augusti-mitten november daglig, med undantag från dagar med uruselt väder.

Rovfågelsträcket över norra Järvafältet har studerats noga varje höst sedan år 2005.

Bivråk

Under perioden 17/8 – 26/9 observerades totalt ca 40 st sträckande bivråkar över norra Järvafältet. Många av dessa var ungfåglar, vilket kanske överraskar något med tanke på den gångna och inte så ”gettingvarma” sommaren. Antalet var dock långt ifrån så stort som under rekordhöstarna 2012 och 2013 då 91 st respektive 56 st bivråkar sågs sträcka över området.

Blå kärrhök

Fram till mitten av november har totalt 31 st sträckande blå kärrhökar räknats in över norra Järvafältet. Utgör tyvärr det näst lägsta antal som observerats under 2000-talet. Områdets lägsta antal noterades hösten 2014, då endast 26 st blå kärrhökar räknades in.

Sparvhök

Åter tvingades vi uppleva en höst med relativt få sträckande sparvhökar och totalt observerades endast 326 st. Antalet är dock bättre än under bottenåren 2013 och 2014 då 290 respektive 235 st sparvhökar sågs sträcka över norra Järvafältet.

Ormvråk

Under hösten observerades totalt 822 st sträckande ormvråkar. Antalet får anses vara riktigt bra och det fjärde bästa sedan 2005. Det högsta antalet noterades år 2008 med 1111 st.

Fjällvråk

Antalet sträckande fjällvråkar hösten 2015 stannade på ca 90 st, vilket får bedömas som ett godkänt antal för området. Under hösten 2014 sträckte så många som 124 st fjällvråkar över området, vilket var det näst högsta antal som noterats. Det högsta är 128 st från hösten 2010.

Kungsörn

Antalet sträckande kungsörnar över området är normalt bara några mycket få varje höst. Höstens antal med tre sträckande kungsörnar får därför anses som ett mycket bra resultat.

Tornfalk

Totalt observerades 10-15 st sträckande tornfalkar över norra Järvafältet.

Stenfalk

Under hösten 2015 sågs 7 st sträckande stenfalkar över området, vilket utgör det högsta antalet sedan hösten 2011. För tio år sedan, dvs under hösten 2005, sträckte 30 st stenfalkar över norra Järvafältet. Ett fantastiskt antal som vi sedan dess aldrig varit i närheten av. Näst bästa sträcksumman noterades 2007 med 19 st stenfalkar.

Pilgrimsfalk

Antalet sträckande pilgrimsfalkar blev totalt 10 st, vilket utgör en tangering av det näst högsta antal som noterats under höststräcket. Allra flest pilgrimsfalkar observerades under hösten 2005, då 18 st sträckte över norra Järvafältet. ●

Ormvråkarna var trevligt många hösten 2015. Foto: Olle Bernard.

Rovfågelsträcket över norra Järvafältet under höstarna 2006-2015

Art	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Blå kärrhök	63	48	67	38	36	72	31	36	26	31
Sparvhök	575	542	750	428	396	625	438	290	235	326
Ormvråk	770	635	1111	492	809	934	851	503	469	822
Fjällvråk	75	85	100	45	128	108	77	66	124	90
Kungsörn	2	0	8	0	1	0	4	1	0	3
Stenfalk	16	19	17	11	6	13	4	4	4	7
Pilgrimsfalk	10	5	3	7	9	9	2	4	4	10

Rastande sjöfåglar hösten 2015

T O M DEN 15/11

Under höstarna har vi noterat att de rastande sjöfåglarnas antal i Järvafältets sjöar varierar betydligt år från år. Orsaken till detta är inte helt enkelt att svara på. Det mest troliga är att mängden näring åt fåglarna förändras mellan åren, men hur och varför är svårtolkat.

Tyvänn utgör ett ökat fiske från båtar en påtaglig störning för områdets rastande fåglar, vilka skräms bort och kan lämna sjöarna p g a båtarnas närvaro. Under den gångna hösten är det framför allt Ravalens sjöfåglar som drabbats av detta, men även i Säbysjön har fiske från båt noterats.

Nedan följer en redovisning av de sjöfåglar som rastat i ett större antal i Järvafältets sjöar under hösten 2015:

Ravalen

Under stor delen av hösten har många sothöns räknats in vid Ravalen som 207 ex. den 10/8 och 99 ex. den 2/9. Största antalet rastande knipor i sjön observerades med 54 ex. den 21/10.

Råstasjön

Under stor del av hösten uppehöll sig många snatteränder vid Råstasjön, som mest sågs 88 st den 14/10.

Även rejält många sothöns rapporterades från Råstasjön och de största antalen noterades med 270 ex. den 5/10 och 240 ex. den 21/10.

Säbysjön

Denna sjö har under de senaste höstarna tyvärr inte lockat till sig lika många rastande sjöfåglar som tidigare. Under perioder bjöd den gångna hösten emellertid åter på rastande änder i ett större antal och kanske har den negativa trenden vid Säbysjön därmed brutits.

Under perioden 25/9-16/10 rastade ovanligt många bläsänder i Säbysjön, och detta i den norra delen av sjön, den del av sjön som vanligtvis inte brukar vara särskilt populär bland rastande änder. Största rapporterade antal bläsänder var 90 st den 25/9. Den 28/9 rastade 45 st krickor i södra delen av Säbysjön.

Övriga intressanta sjöfåglar

Hittills (15/11) denna höst har inte några ”udda” rastande sjöfåglar observerats i Järvafältets sjöar. Det är väl egentligen endast ett antal salskrakar, som så att säga sticker ut en aning.

Från den 21/10 och åtminstone t o m den 15/11 rastade 1-4 st salskrakar i Ravalen. I norra delen av Säbysjön rastade 4 st salskrakar den 12/10 och samma dag rastade även en salskrake i Råstasjön

Historiskt stora antal av rastande sjöfåglar i området sjöar.

Ungefär år 1990 ökade antalet rastande änder i Säbysjön markant och just detta år rastade 170 st brunänder i sjön. Ett antal som stadigt ökade under 1990-talets första hälft.

Den största mängd brunänder som rastat i Säbysjön noterades den 30/9 1995, då räknades **rekordsumman 520 st brunänder** in i sjön. Ett verkligen imponerande antal.

Höga antal med brunänder i Säbysjön observerades även den 3/10 1992 – 386 st och den 4/10 1994 – 420 st.

Många brunänder rastade även i Översjön under mitten av 1990-talet och den 8/10 1995 rapporterades 340 st och den 24/9 350 st brunänder i denna sjö. I början av 1990-talet rastade även viggår i stort antal i Säbysjön. De största summorna noterades den 17/10 1990- 550 st, den 2/10 1994- 320 st och den 30/9 1995- 200 st.

Orsaken till att så många änder valde att rasta i Säbysjön och Översjön under 1990-talet bör naturligtvis ha berott på att det under dessa år fanns en riklig tillgång på föda i dessa sjöar.●

Bläsand. Foto: Kenneth Sjögren.

Salskrake. Foto: Kenneth Sjögren.

Brunand. Foto: Olle Bernard.

Buskskvätta. Foto: Kenneth Sjögren.

Rödstart. Foto: Olle Bernard.

Rörhöna med ungar. Foto: Kenneth Sjögren.

Sommar- minnen

Mycket ung stjärtmes.
Foto: Krisztian Budavari.

Gröngölingslek.
Foto: Lars-Erik Sarasniemi.

Skäggdopping med gädda. Foto: Nils Eng.

Storlom och skrattnäsa.
Foto: Olle Bernard.

Flyglekande havsörnar över 30-meterskärret

Havsörnar har under de senaste åren blivit en allt vanligare syn på norra delen av Järvafältet. Framför allt gäller detta under vår och höst. Om man backar tillbaka till mitten av 1980-talet fick man vara nöjd om man hade lyckan att få se en havsörn per år.

Havsörnens positiva utveckling är egentligen enorm. Från att nästan ha varit på väg att utrotas, till dagens imponerande antal är det ett jättesteg. Vi hoppas givetvis på att en liknande utveckling kan noteras för många fler fågelarter och varför inte för t ex vitryggig hackspett.

Gammal havsörn över 30-meters. Foto: Kjell Jonsson.

Öland

Datum 14 – 18 oktober 2015

Deltagare: Stig Holmstedt, Hans och Ann-Margreth Jörnvall, Gustav Knall, Kjell Sahlberg och Lasse Sunnerstig.

Kungsfågelsångare söder om Torngård.
Foto: Olle Bernard.

14 oktober

Gänget från Stockholm gjorde ett stopp norr om Skärlov, för att titta efter den brunsångare som larmats härifrån. De fick höra, men tyvärr inte se den.

15 oktober

Vi började morgonen i Råbäcksdungen, där vi så småningom hittade den taigasångare som skulle finnas där. I övrigt, liksom under hela vistelsen på ön, var det gott om kungsfågel och trädkrypare. Vi fortsatte sedan direkt till Torngård där vi såg resans andra vingbandsångare – en kungsfågelsångare som visade sig extremt fint i ett vegetationsfyllt dike.

Vid Sebybadet sträckte bl.a. en smålom och lite ejder och på läsidan av Kungsgården fanns det många kungsfåglar och gransångare samt en gröngöling och två ladusvalor.

Vi avslutade dagen med svart rödstjärt och smådopping vid Grönhögen.

16 oktober

På morgonen såg vi en skärnäppa på en sten utanför Gräsgårdshamn. På vägen ned mot udden noterades inte färre än fyra blåhökar, honor eller juvenila.

Södra udden bjöd på en adult pilgrimsfalk samt fyra dvärgbeckasiner på närhåll från gömslet. De senare födosökte öppet och såg väldigt roliga ut med sina niganden varje gång de borrhade ned näbben i ävjan. Sedan utbröt tyvärr ett av höstens få regn, som tvingade oss inomhus för resten av dagen.

17 oktober

Vid Segerstad satt en brandkronad kungsfågel i träd och buskage alldeles invid vägen och den fick vi många fina observationer på. Vid Stenåsa såg vi en spritsig bergstaigasångare – resan tredje vingband och fjärde östliga sångare – som då och då skymtade uppe i trädkronorna i strandridån.

Lagom till att vi alla fått sett den lilla yrhättan kom det larm om en dvärgsparv vid stranden söder om

Skärlovns hamn. Vi följde folkvandringen dit och fick se den mycket orädda fågeln på nära håll.

Sent på eftermiddagen studerade vi två kaspiska trutar och en jagande stor ung hona av pilgrimsfalk.

18 oktober

Vi repeterade skärnäppan vid Gräsgårdshamn och såg också en del sträckande sjöfågel här – 12 sjöorrar, 30 alfåglar, 35 stjärtänder och en tobisgrissla.

Exkursionen avslutades på södra udden med stor dramatik – en varfågel hade fångat en rödhake som den spetsade i en oxel i Bertils trädgård. Här hördes även några locklåten av taigasångare. Två pilgrimsfalkar, en stenfalk, en storlom, en storspov samt 14 rastande mindre sångsvanar utgjorde slutklämmen.

STIG HOLMSTEDT

Program vinter – vår 2016.

JÄRVA-AKTIVITETER

Fågelvandringar

31 januari
28 februari
20 mars
24 april
(söndagar)

JOK arrangerar även denna vår söndagsvandringar tillsammans med SNFs Sollentunakrets. Rutinerad ledare vid dessa vandringar är som vanligt Bengt Sundberg. Vandringarna genomförs i ett lugnt tempo, så att även de av er som tror sig vara måttligt kunniga på att bestämma alla fåglar, också får största möjliga utbyte. Vid dessa söndagsvandringar är det därför synnerligen lämpligt att bjuda in vänner med ett kanske nyväckt fågelintresse.

Samling sker vid Naturskolan, Väsby gård kl 09.00

Fågeltornskampen

7 maj
(lördag)

JOK räknar med att även i vår ställa upp i "Fågeltornskampen", en match mellan fågeltornen i Sverige, Finland och Danmark. Vi tävlar från Säbysjöns fågeltorn, där vi räknar alla arter som vi tillsammans lyckas observera. Förutsättningarna för oss att vinna landskampen är väl inte ens mikroskopiska, men vi kan åtminstone kämpa väl. Glöm inte att ta med fika. Vinner vi inte fågelräknandet, så ska vi väl åtminstone vinna titeln "fikamästare".

Första man på plats i tornet den 7/5 får givetvis äran att starta fågelräkningen.

Fågelskådningens dag

15 maj
(söndag)

JOK firar "Fågelskådningens dag" med att i samarbete med Sollentuna kommun arrangera en ca 2 timmar lång fågelvandring. Vandringen kommer att bjuda på obsar av många nyanlända vårfåglar.

JOKs medlemmar hälsas givetvis extra välkomna, för att tillsammans med förhoppningsvis många andra deltagare, få uppleva en trivsam fågelvandring på det vackra Järvafältet. Chefsguide och samordnare är Rikard Dahlén (tel: 626 77 69).

Samling sker vid Bögs gårds parkering kl 08.00

Nattsångarvandringar

10 maj
17 maj
24 maj
31 maj
(tisdagar)

Trots ett fullständigt bedrägligt väder vid två av tre tillfällen under våren 2015 var det stort intresse igen för att vandra i vårkvällarna och lyssna efter fåglar. Vi fick njuta av gräshopp-sångaren vid ett tillfälle och hoppas på en liknande upplevelse även detta år. Tyvärr blev våren 2015 sen, vilket gjorde att vi inte fick in den småfläckiga sumphöna som väntade med sin entré till juni.

Vi kör på tisdagar även 2016 och börjar med 10 maj och därefter 17, 24 och 31 maj. Om det blir något därutöver får vi se. Som vanligt behövs ingen föranmälan. Vi samlas kl 19.00 vid Säby gårds parkeringen (närmast Jakobsberg) och går därifrån mot Säbysjön. Kontrollera anslagstavlan på JOK:s hemsida för den senaste uppdateringen. Min mejladress är ulf.svahn@gmail.com och mobilnummer 070 537 88 00.

Söndagsvandrare. Foto: Lars -Erik Sarasniemi.

Kafé-dagar

JOK fortsätter under vintern-våren 2016 hjälpa till med att hålla igång Naturskolans kafé vid Väsby gård. Preliminära datum för de söndagar som JOK ansvarar för fiket är den 17/1, 24/1 och 17/4.

Definitiva datum för JOKs kafésöndagar presenteras så småningom på JOKs hemsida (Anslagstavlan).

Kafés skylt. Foto: Olle Bernard

EXKURSIONER UTANFÖR JÄRVA

6 januari 2016

- Nyårsplock i Nyköping eller annan aktuell plats.
Exkursionsledare Ulf Svahn

Dags för ett nytt försök att spräcka den envisa 60-artersgränsen vid det traditionsenliga Nyårsplocket. Bästa sättet att få en bra start på årslistan är att åka till Nyköping. Det kan bli en del arter som kan vara svårplockade senare under året. Om det finns ett alternativ som ser bättre ut kan det bli något annat, men Nyköping har visat sig vara bra. Slutligt mål bestäms som vanligt dagarna innan beroende på rapporter. Vi åker i egna bilar. Totalt sett har vi observerat klart fler än 60 arter, så omöjligt ska det inte vara. Anmälan till ulf.svahn@gmail.com senast 1 januari. Lägg med om du kan ta egen bil och ditt mobiltelefonnummer.

Vecka II

- Uggletur i Uppland

Traditionsenligt, både avseende antalet år och det svårbedömda resultatet, laddar vi för en uggletur i Uppland även för 2016. Med rekordpublik på 15 personer 2015 kör vi igen och hoppas på en god ugglekväll. Alltså tar vi en kväll under vecka 11, där förutsättningarna ser ut som bäst och åker vid 16-17-tiden och kommer hem vid 23-tiden. Vi åker i egna bilar. Startpunkt blir Rotebro pendeltågsstation och där slutar vi kvällen innan vi skiljs. Vi tar med oss det vi vill äta/dricka och har en paus inlagd under kvällen. Exkursionsledare är Ulf Svahn. För bilkostnad gäller JOK:s mall, vilket blir ca 150 kr per person. Ingen inbetalning i förväg utan betalning till förarna. Anmälan till ulf.svahn@gmail.com

Sparvuggla. Foto: Olle Bernard.

13-17 maj

- Öland
(fredag fm – tisdag kväll)

Öland är ett alltid lika givet besöksmål i maj, då ön är som vackrast med blomprakt och mängder av fåglar. JOK har sedan mycket länge haft traditionen att åka hit då och du är välkommen att följa med! Resan kostar ca 1500 kr inkl. fyra middagar. Exkursionsledare är Stig Holmstedt och Gustav Knall. Du anmäler dig till stig.holmstedt@gmail.com, senast lördagen den 30 april. Ange då ditt mobilnummer! Anmälningsavgiften, 600 kr, skall vara inbetald på JOKs plusgirokonto 58 01 32 – 9 senast en vecka efter anmälan. Obs gruppen är begränsad till sju personer.

Rödspov på Öland. Foto: Olle Bernard.

INNEKVÄLLAR

26 januari - Indien

Himalayas sluttningar i nordöstra Indien är ett av världens artrikaste områden vad gäller fågelfaunan. Och på slättlandet nedanför bergen, kring den stora floden Brahmaputra, ligger fantastiska Kaziranga med mängder av stora däggdjur som för tankarna till Afrikas bästa nationalparker. Om detta och om ett anslutande besök i tigerreservatet Bandhavgarh i centrala Indien kommer ordförande emeritus Stickan Holmstedt att berätta denna kväll.

23 februari - Årsmöte följt av "Fågelåret 2015 på Järvafältet".

Enligt tradition bjuds vi efter årsmötesförhandlingarna på en tillbakablick på det gångna året på Järvafältet. JOKs många duktiga fotografer levererar material till 2015 års bildkavalkad.

Kvällens värd och minnesmästare är som vanligt Johan Wallin.

Viktigt att veta

Egen bil

När egna bilar nyttjas på exkursionerna gäller följande: Kostnaden är 20 kr/mil, som alla i bilen delar på. Normalt blir detta 5-7 kr/mil för varje deltagare, men det kan ibland bli lite mer om inte bilarna fylls på ett optimalt sätt.

Egen risk

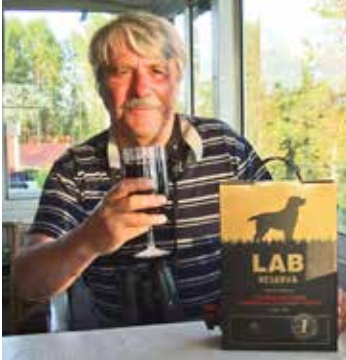
Obs! Allt deltagande på JOKs exkursioner och aktiviteter sker på egen risk.

Notera också att ledarna arbetar på ideell basis.

Lokal vid innekvällar

Innekvällarna äger rum på Naturskolan vid Väsby gård på norra Järvafältet med början kl 19.00. Parkering vid Bögs gård, därefter en kilometers uppfriskande promenad.

Klubben bjuder på fika med dopp efter föredragen/bildvisningarna.

Redaktören tvingas testa viner under semestern.
Foto: Okänd.

Bosse mitt i "spenaten".
Foto: Mats Weiland.

Tungt tomtkruss.
Foto: Ulf Broberg.

Johan har höjt standarden.
Foto: Olle Bernard.

Det ryktas att...

30-meterskärrets drottning labradortiken Tuva Sjögren inte bara arbetar som vårdhund åt sönder-skådade JOKare. Numera har hon dessutom börjat importera viner och i topp på hennes försäljningslista ligger givetvis rödvinet LAB. JOK-bladets rutinerade testpanel, se bild ovan, ger LAB-vinet fem tassar av fyra möjliga.

den som möjligen tänkt sig utmana JOKare på det portugisiska språket bör nog ta sig en allvarlig funderare. Det kan t ex bli ganska så svårt att besegra Örjan Sjögren, eftersom han tilldelats priset för "Årets översättning", och detta för översättningen av den portugisiska boken "Med blod i skägget". JOK-bladet gör givetvis ett försök med att gratulera Örjan på portugisiska. Parabens Örjan!

många tyckt att **Ulf Franzén** visat upp en otroligt skärpt form under hösten. Kan detta möjligen bero på att han ägnat kvällarna åt att gå på en slipkurs? Som bonus har Ulf numera Spångas allra vassaste köksknivar.

flera JOKare kräver att omröstningen av Sveriges Nationalfågel måste göras om. Orsaken är att röstningen var totalt felkonstruerad, eftersom det var omöjligt att rösta på Järvafältets favorittyngda kandidat – den **gulbrynade sparven**.

Kjell Jonsson valde att åka till Gotland vid en synnerligen bra vald tidpunkt, d v s om man vill träna på att "fota" eleonorafalk. Lite tur hade nog Kjell ändå beträffande den valda tiden, men nästa gång han plåtar denna för landet mycket rara falk, kräver vi i JOK att han gör detta på Järvafältet.

Lasse Imby äntligen har hittat ett knölfly. Och vad är då detta för någonting? JOK-bladets biologiska expert meddelar att knölflyet ingår i familjen knöldjur, dit även bl a knölvalarna klassas. Vissa avarter av homo sapiens s k ärkeknölar ingår för övrigt också i denna familj. För Lasses del hoppas vi på att knölflyet inte är lika stort som knölvalen, för i så fall får han börja spara ihop till ett nytt fjärlisskåp av modell magnum.

Holger Stenson inte bara kan artbestämma sträckande fjällvråkar över 30-meterskärret. Han klarar dessutom av att både ålders- och könsbestämma dessa och från och med i höst har han även koll på vilka av fjällvråkarna som är ungar. Holgers rapporterade fjällvråksungkarlar förnöjde "Artportalens" trogna läsare den 3/10. PS: Holger kommer att erbjudas rikligt med plats i nästa JOK-blad, så att han utförligt kan presentera sina nya rön om bestämningen av ungarlar bland fjällvråkarna. Given fråga till Holger: Kan man känna igen sträckande fjällvråksungkarlar, och i så fall hur?

vissa dagar är det så trångt på 30-metersparkeringen, så att parkera bilen här kan utgöra en bra övning för den som tänkt sig ställa upp i "SM i fickparkering". PS: Årets **SM i fickparkering** vanns av en tjej, dessutom en norska. Och detta i ett svenskt mästerskap! Hur detta gick till har ännu ingen av JOKs manliga "rattmästare" vare sig fattat eller kommit över.

spelarna i ett fotbollslag från västkusten, som spelar i landets allra högsta serie, bär namnet Ehrenborg textat på ryggen. JOK bladet kan bara tolka detta som att JOKaren **Harald Ehrenborg** är lagets huvudsponsor. Alternativt har Harald hunnit med att skaffa sig så många söner, så att de räcker till ett helt fotbollslag.

Bo Hallman har gjort en lyckad karriär som måttstock hos LRF, för ingen kan väl missa att Bosse står i manshög gröda. Se bild ovan.

Tommy Lindell och **Björn Wester** fundrar på att anmäla sig till nästa års Vätternrunda. Första träningspasset genomfördes en sen eftermiddag i Skåne, mellan Lotsvillan (Falsterbo kanal) och Falsterbo fyr. Närvarande skåningar, som inte kunde annat än imponeras av JOKarnas svettigt höga tempo, kände sig klart oroad för att det skånska rekordet på sträckan skulle ryka. Och detta till några "Stockholmare". Trots ett tempo i värsta "Fågumstil", var farten ändå inte tillräckligt hög för att JOKs representanter

skulle få kliva upp på prisspallen. Därmed missade man bronsplaketten, som var utformad som en okryssad bronsibis.

Ulf Broberg, boende i Torstuna, fått årets tyngsta tomtkruss. Se bild ovan!

Johan Wallin föreslår att vi ska ägna vinterkvällarna till att gå på virkningskurs, för då kan vi få snygga dukar på alla "Rulle-borden" vid 30-meters. Kolla bild ovan!

Gunnar Siljestränd, Göran Frisk, Thomas Strid m fl deltagit vid en lavexkursion. Efteråt ryktas det att fågelfanatikerna ville ha pengarna tillbaka, eftersom man inte fått se en enda lavskrika – bara ett helt gäng med gamla lavar.

nästa sommars "Allsång på Skansen" får en ny programledare. En annan kandidat till detta hedersfyllda uppdrag hade, om han fortfarande levat, nog för många JOKare Jokkmokks-Jocke varit. I så fall hade programmetts nya signaturmelodi givetvis blivit "Gulli-gullan, ko-ko som en gök". Tjosan och God Jul på er!